

Kremenjak

≡ Glasnik hrvatske pučke napredne stranke za krajinu šibensku. ≡

Kremenjak izlazi svaki četvrtak. Pretplatna cijena na godinu 3 Krune. Na pō godine Kruna 1.50 para. Pretplate i pisma šalju se uredništvu. Rukopisi se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju. **Pojedini broj 4 pare (2 novč.)**

NAŠI POLITIČKI ŠPEKULANTI na novom poslu

Ovako vještih mistifikatora javnog mnijenja kao što je ovo nekoliko dotepenih pravaša frankovaca u Šibeniku, teško je igdje naći

Ta čeljad, u duši pokvarena, na sve je spremna, samo da se dočepa za čim joj duša žudi. Njihov je odgoj uprav starčevićansko-frankovački i to one vrste, koja je spremna latiti se svakog argusovskog sredstva, da očuva svoj interes.

U javnosti igraju više uloga; biva: oni među se podijele uloge. Jedni kao vješti glumci igraju svoju ulogu kao tobožnje pristaše „hrvatske stranke“, drugi kao pristaše pravaštva frankovskoprodanovog, treći kao protufrankovski pravaši, koji vole Prodana bez Franka, četvrti kao čuvatelji čiste nauke velikog Meštra stoje proti Franku i Prodanu i gjeneralašima oko „Prave Crvene Hrvatske“, braneći tobože rezoluciju i rezolucijonaše protiv navale druge svoje duševne svojte. Nadvlada li jedna struja, onda drugi iz potaje potpomažu svoju svojtu u toj struji a udaraju svom silom protiv saveznika dotične svojte, a kad vide da je zgodan čas, onda se svi nadju na okupu, da brane svetu i jedino spasonosnu nauku Ante Starčevića. Kamaleonti, već unaprijed sporazumljeni, učine tad kakvu komedijantsku varku i — sveta i narodu iz srca izvadjena ideja pravaška — sjedini pod svoja krila protufrankovske rezolucijonaše oko „Hrv. Rieči“, frankovske proturesolucijonaše oko „Hrv. Krune“ i bečkokamarilske gjeneralaše oko „Prave Crvene Hrvatske“.

Nije ni to dosta. Tlo još nije sigurno, pak je treba i nužda držati pod maskom ukrabuljenu još koju spekulantsku figuricu, koja će vješto dalje igrati svoju ulogu i držati otvorena vrata druge stranke svojoj potajnoj svojti, kad njezina igra nebi uspjela. Jer vidite!

Na pravaškoj skupštini u Spljetu znamo koji su bili. Iz Šibenika je bio od istaknutih samo D.r Drinković. Lukavi D.r Krstelj na skupštinu nije išao. Nije ni pozdravio spuštinu ni pismom ni brzojavno. A zašto? Treba da ko ostane (onako prividno) i u „hrvatskoj stranci“. Jer, ako „hrv. stranka“ bude jača, onda je butiga opet spašena, a „Hrv. Rieč“, koja već napada hrv. stranku, sutra će je braniti, samo da nepropane butiga. Propane li „hrv. stranka“ — kao što je sigurno — nadvlada li pravaška, eh, onda je komedija svršila, svrha se je postigla i tad će vas rod u jedan brod.

Uzmimo na oko još i ovo. Svi oni oko „Hrvatske Rieči“ nevjeruju u ništa, mrze u duši pope i fratre, ne vjeruju u institucije crkvene, mrze u duši crnu klerikalnu reakciju, — a ipak su sa popim i fratrim nokat i meso. Popi i fratri to znadu, a oni ih drže uza se, jer

im trebaju. Jedni drugima služe, izrabljuju se naizmjenice, ko će koga da prevari i izrabi. Strana, koja prevlada, izbaciće drugu kao iscijedjeni limun, bez nagrade. Gledajte i to. Don Grgo Tambača je potpisao poziv na pravašku skupštinu, al nije otišao na nju. Sigurno da to nije zahtjevao takt. Dapače prenaljili su i onda, kad ga činiše da potpiše. Visoka vlast je to zamjerila i tad se curikovalo. Pogibelj je bila da propane namjeravana kandidatura za sabor, koju hrv. stranka nebi mogla prihvatiti ni poduprijeti. Ivčević je zapitao: što je to?! — Ludrov sin je to javio i namignuo saferski d.ru Krstelju na uzmak. Tambača je uzmaknuo, potajao se, a da i druga strana bude zadovoljna, poslao je mjesto sebe svoga sinovca. To jedno, a s druge strane morao je uzmaknuti, jer je naš don Grgo odbornik „Pijevog“ društva u Zagrebu, a to bi moglo škoditi karakteru pravaške skupštine i dobro udešenoj igri šibenskih pravaša. „Pijevci“ imadu odviše jasan timbar furtimaštva, pa je potrebit oprez. Sutra pak kad bude, don Grgo će biti službeno kandidatom općine šibenske, a to će morati značiti za političke invalide u hrv. stranci, da je službenim kandidatom hrv. stranke, a uz to kandidatom pravaške stranke *cum piis et impiis patribus et fratribus* — dakako neslužbeno. Postane li medjuto hrv. stranka bespogibeljna, biće otvoreno kandidatom pravaškofurtimaške stranke. Ovliko vrijedi i za Dulibića.

A koji je baš pravi povod, koji je potakao neke ljude, da upriliče ovu pravašku skupštinu u doba, kad toga niko nije mogao očekivati i kad je za to bilo najmanje razloga, koji bi bio svakome vidan te prati javne stvari? Ko može to svatiti, kad se uzme na oko one elemente, koje je ta skupština okupila na zajednički sastanak?!

Ko nepozna poblize ambijenat šibenski i stanje stvari u njemu i u bližoj mu okolici, tome će sve to biti jedna velika zagonetka, a nama i svima te znadu poblize naše lokalne borbe, ili bolje, nečije komedije i neke komedijaše, kruhoborstvo i spekulativna poduzeća pod firmom velikog hrvatstva nekih političkoafarističkih protoganista, stvar pravaškog sastanka izbija jasno kao na dlanu. —

Istina uvijek ostaje jedna, da se proti volji naroda neda vladati, ni izrabljivati časti i položaje s time spojene. — Lukavstvom, huncutarijom, varkom osladjenom medenom riječju i frazom može se doći do nekih položaja. Tim se načinom mogla mistifikovati javnost i dobiti uprava općinska ne voljom naroda, već protiv volje naroda; varkom, mijenjajem političkih boja moglo se je izmamiti iz ruku naroda mandate za sabor i carevinsko vijeće; sve na dobru vjeru. Ali tekom vremena laž i himba izbiju na površinu, narod upozna istinu, upozna lašce i njihove laži, upozna da su ti lizavci i puzavci njegovi krvopije, koji hoće da mu na vratu jaše jedino

za to, da mu krv piju i snagu sišu. — I tad narod hoće da obračuna sa tim parazitima i nametnicima, da im dade plaću, koja ih idje, to jest — svoj vječiti prezir.

Gospodi Drinkovićima, Krsteljima, Gazzarima i njihovoj frankovskofurtimaškoj teladi dolazi dan sudjenja. Narod hoće da učini kraj njihovoj sili i himbenosti, jer je već svakome očito, da ovo nekoliko smutljivaca i političkih vrtikapa dodjoše amo, *ne* radi nas i našeg dobra, neg da ovdje mogu preživjeti i bogatiti se na našoj mucu. Sama stvar društva „Sušid“ u Crnici otvorila je već svakome oči, gdje je općina izgubila preko *dva milijuna* novca, a gdje se po općem glasu neki obogatiše na račun naše općine, na račun jadnog težaka i njegove muke. Na uzvrat još mu digoše i prerez općinski. To se je dojmilo svakog i onog, koji im je do jučer slijepo vjerovao.

Ovo sve vide ta gospoda, jer su dobri računčizije. Vide, da je kremenjačka vojska velika i da svakim danom raste. Vide, da je organizacija pučke stranke sila, kojoj nemogu već odoliti nikojim sredstvima. Kad pogledaju oko sebe, vide, da već nikoga nemađu osim ono nekoliko opć. plaćenika, a ono nešto pravaša, što je po otocima u Betini i Murteru, da im nevjeruje i da pristaju uz popa Prodana. Dakle, što im ostaje da učine? — Okupiti oko sebe bar ono nešto Prodanovih pravaša. A kako, kad im nevjeruju?

Novim lukavstvom i funcustvom. Pokrivaju obraz i sazivlju sastanak pravaški u Spljet. Ljude, koje su do jučer napadali zovu na sastanak, samo da pomoću njihovog imena predobiju za sebe njihove pristaše. Općina se ljulja, mandati se ljuljaju, pa misle: to nas moguće spasi. —

Kako da se inače tumači to, da se ljudi oko „Hrv. Rieči“ nezacaju sastati se i dogovarati i skalupiti jednu zajedničku stranku sa ljudima oko „Hrv. Krune“ i oko „Prave Crvene Hrvatske“, koje su do jučer napadali, nazivali ih generalašima, prodanim mješinama i sličnim? Kako se dade tumačiti to, da oni mogu stupati zajedno sa generalašima, zbog kojih su najviše i napadali popa Prodana? A to sve čine, a da i nijesu prije medju se raščistili račune, pretresli razrožne političke smjerove i stvorili jednu jasnu političku bazu o glavnim i životnim narodnim pitanjima, na kojoj će raditi i djelovati kao jedno složno i organizovano tijelo? Je li moguće, da se može pogoditi jedan razvikani tobožnji protifrankovac Drinković sa osvjedočenim i rasukanim frankovcima popom Prodanom i kakonikom Crnicom?

Tu moraju biti druge pobude, drugi uzroci za taj nenadani korak. Taj uzrok, to je strah pred budućnošću, koja ih nesmiljeno čeka, u kojoj će ih jaka i složna volja naroda pobacati sa visina, na koje se lukavim funcustvom profurtimašiše i popeše; to je strah, da nepropane butiga, od koje jedino danas mogu živjeti. — Jer, kao da čujemo očajni krik njihov: pope Prodane, pomozu, inače propadosmo!

Teško će biti sve ovo kome vjerovati, pak će pitati: ma je li moguće, da će toliko zaboraviti na svoj obraz i na svoje poštenje? — Tome je dosta, da odgovorimo, da su oni već davno i obraz i poštenje izgubili i pogazili, kad se nijesu stidili ući u onaki sramotni savez sa Andrijom Šainom, kojeg pod titulima: lopova, razbojnika i lupeža nazvaše oni svakim djelom, — sa jednim Don Pierom Kragićem, kojeg nazvaše bezkarakternim, i sa drugima, o kojima sami pisahu, da jednom nogom stoje u tamnici, sa gulikožama, sa kamatnicima i krvopijama pučkim, sa raznim ludrima, dostojnim općeg prezira i vješala, sa najernijim furtimašima, članovima crnog jezuitskog „Pijevog društva, sa Don Grgom

Tambačom, sa ušesnim Don Škarpom i ostalom crnom družbom. —

Crne čete gavranova sinjskih, makarskih i generalaša dubrovačkih nijesu ni bolje ni gore od ovih.

Banditski napadaj na prof. Šurmina.

U ovo teško doba, kad se naš narod u Hrvatskoj bori proti svakoj sili i nepravdi golih ruku a oboružan samo svojom sviješću, poštenjem i vjerom u konačnu pobjedu pravice; u ovo doba, kad magjarski zulum ne pozna granica, te preko svoga kukavnog eksponenta bana Raucha bez milosrdja progoni sve što s narodom čuti i za narod radi; u ovo doba kad su bolji i odličniji sinovi, kao vodje svoga naroda, izloženi mučenju i kinjenju i kad se proti zakonu i proti pravici dižu sa mjesta sveučilišni profesori i kad se na ovi sramni humbug diže vas narod hrvatski i srpski gdje god ga ima; kad hiljade sveučilišnih djaka ostavlja rodni dom, izlažući se gladi i nevolji, jer neće svojim prisustvom niti prividno da budu na ruku ovom zulumu bana Raucha, koji je svojom krčmarskom rukom segnuo na sveučilište željom da kazni odlične narodne borce Šurmine i Manojloviće — u ovo teško doba diže se jedan skup ljudi bez srca i odgoja, skup afarista bez poštenja i bez srama, da priskoči u pomoć Rauchovom banditskom djelu.

Ljudi — neljudi koji se kupe oko „Hrv. Rieči“ i koji se ne stide izdavati u društvu sa najgorom felom popova nekakvu „Pravu Pučku Slobodu“, ti glasoviti „rodoljubi“ Drinkovići, Krstelji, Gazzari i ostala plaćena i neplaćena svojta ustaje proti dičnom borcu, proti žrtvi bana zulumčara proti zastupniku d.ru Šurminu i napada ga najgorim rječetinama, nazivljući ga ništa manje nego „besramnim lažcem“.

Profesor Šurmin, hrvatski narode, ako do sad nisi znao, to je „besramni lažac“!

Bestidnim ljudima oko „Hrv. Rieči“ zast. Šurmin je „besramni lažac“, onaj Šurmin, koji bi danas, da nije poštenog hrvatskog i srpskog naroda, morao skupa sa svojom ženom i svojom djecom gladovati za to, što je svoj glas muški i neustrašivo digao za pravice i slobodu svoga naroda. Profesor Šurmin, čijoj se junačkoj borbi divi čitav naš narod, a koga je u zaštitu uzeo cio prosvijetljeni svijet proti progonu bana Raucha, taj dični narodni borac Šurmin jeste „besramnim lažcem“ ovim „poštenim“ rodoljubima oko „Hrv. Rieči“.

Da ne bi ko mislio da je nemoguće ovo što pišemo, t. j. da je nemoguće da se nadje tako niskih duša, koje bi bile kadre dignuti ruku na zastup. Šurmina u ovo za naš narod teško doba, navodimo ovdje tekstualne riječi iz kukavnog lista što ga izdavaju „rodoljubi“ Drinkovići, Krstelji i ostala crna družba. — Te riječi glase: „Na demokratskoj skupštini u Splitu odlučilo se razdijeliti demokratima sliku Šurmina, da se zavedeni naš puk nauči lagati, kako je besramno lagao Šurmin, čiju će sliku imati pred očima. Narode, čuvaj se laživaca!“

Ima li igdje na svijetu pokvarenijih ljudi, ima li igdje ovakove čeljadi, koja ovako bez stida i srama može napadati ovako odlične ljude, koji za svoj rodoljubni rad padaju žrtvom sile i zuluma magjarskog sluge bana Raucha. —

Ovakih bestidnika nema nigdje, nego samo u našem jadnom Šibeniku. Mi se stidimo toga; samo nam je lakše pri srcu što možemo reći da to nisu Šibenčani. I ne znamo pravo gdje se rodio ovaj društveni gnjilež pod imenom Krstelja, Drinkovića i Gazzara. — Pfui!

Nema brata kog ne rodi majka.

A „Hrvatska Rieč“, „Hrvatska Kruna“ i „Prava Crvena Hrvatska“ to su tri sestrice, koje potiču iz zakonitog braka Franko-furtimaškog. Do jučer se sestrice načelno čupale, a danas se grle. Sjetite se gjeneralaša mrskih i kamarilskih, sjetite se Prodanovaca zasukanih i dišiplinovanih, sjetite se ovih naših afarista oko „Hrvatske Rieči“, koji igrahu vještu ulogu pravih pravaša van organizacije, sjetite se njihovih stanovišta u pogledu resolucionajške politike, sjetite se stanovišta prama politici hrv. srpske koalicije, stanovišta prama Srbima, stanovišta prama hrv. stranci, stanovišta prama Franku, stanovišta prama Beču i Pešti, prama Kršnjavomu, prama Argusima itd. itd. pak onda, ajte, pojmite i dovedite u logični sklad njihovu slogu! A sjetite se i pripadnika pobožnog „Pius-društva“ i nepripadnika. Pa sjetite se nekih te pripadahu hrv. stranci i nekih te još njoj pripadaju (od straha ili iz lukavosti?) i onih, koji već nepripadaju i već na nju jurišaju. Sjetite se, da je „Hrv. Rieč“ organ opć. šibenske, (koja je preko nje kandidovala Dulibića kao pristašu hrv. stranke, a pravaši ga podupri u pogibelji *posebnim* svojim proglašenjem), a taj organ napada poslije sastanka hrv. stranku, a općina i njezin načelnik *još nekazaše, da istupiše iz hrv. stranke*. Treba, naime, *još* koje vrijeme vući za nos one stare rbine u hrv. stranci, a kad bude sve u redu, onda će i općina šibenska reći, je li pravaška ili nije. Ona bi to već i kazala, al se boji za Tijesno. Tu su još stari narodnjaci jaki.

I ova se igra potajno i jezuitski vodi odmah od prvog dana fuzije narodnjaka i pravaša, a neki narodnjaci što od starosti, što od naivnosti, nevide to i pružaju nos na potezaniju. Berekinu pravaši dadu im *škopulu* i potežu ih za nos. — Prava igra na *tira-naso*.

Kad se vas proces dovrši, a invalidi iz hrvatske stranke se nadju porazbacani, porazbivani i krnjasti na ovom našem političkom buništu, podignuće zadnji pogled i čudiće se kad ugledaju zajedno u jednom kolu Drinkoviće, Biankine, Prodane, Trumbiće, Krstelje i Crnice ecc. Crna neharmonost — to je plaća.

DOPISI

Iz Skradina. *)

Vijest o kojoj vam zadnji put žicom javismo odgovara podpuno istini. Pošto je stvar sub judice, izniječemo za danas samo gole činjenice. Upravo one večeri kad primismo H. K. sa vijesti iz Skradina o „Moralu“ naš remeta domamio je pomoću sličica raznih svetaca u sakristiju dvije djevočice, kćeri čestitih i poštenih obitelji. Namamivši ih unutra htio je na istim počiniti jedan čin u čemu bi bio i uspio da nebudu djevočice vičući upozorile prolaznike. Isti čin obavio je pred nekoliko dana u crkvenom zvoniku i na jednom seštogodišnjem mladiću. Ovako stoje stvari. Opat Kragić pokušao je za vrijeme sinočnje svibanjske pobožnosti da od sebe od-

*) Izostalo od predjašnjih brojeva. A nebi ovo ni tiskali, niti bi mogli vjerovati, da ovake uspjehe slavi politika fra Gjerundijeva, da nam ova škandalozna vijest nešalje odlična osoba u Skradinu. I ovo vam je časni član odbora Pijevog društva ujedno sa Don Grgom Tambačom, koji u žaru ljubavi u znoj lica svoga troši svoje sile i snage sa Don Vicom Škarpom za dobro iskunjega. I ovakima hrvatski sokol šibenski kliče živio!? Jadan naš šjor Roko Orada! On lijepo reče: blago umrijeti onome, koji je pošteno živio! — Al što prudi, kad neharmonici nešlušaju tog vrijednog starca sokola! —

kloni svaku, odgovornost u toj stvari, govoreći o svemu i svačemu, ali držimo da mu nije uspjelo odbit od sebe odgovornost. Istina je, i mi ga ne smatramo direktnim sukrovcem, ali dogodilo se je ono, što se je dogoditi moralo i što smo predviđjali, jer mjesto da se opat posveti uzgajanju građana u vjerskim čustvima, glavna mu je zadaća medju istima sijati razdor, mržnju i neprijateljstvo. Kod njega se mirne duše može reći „*nulla dice sine linea*“. Kako je ovih dana pokušao da zavadi neke do sada prijateljske obitelji govoreći sa P. T. i G. R. izniječemo do potrebe e da se jednom i Biskup Pulišić uvjeri, da je jedini krivac Skradinskim nemirima fra Gerundio, te ako mu je do vjerskih interesa povjerenog mu stada, da ga jednom, pa bilo to i kasno, ukloni iz našeg mjesta.

Iz Betine.

U eri muktešine. Na 16. svibnja stigo je na upravu „Hrvatske čitaonice“ u Betini snop „Prave Pučke Slobode“ i pismo, u kom se *zamoljava* predsjednika iste, da dijeli narodu taj list. Šibenski gavrani hvale se, da se njihov list raspacava na tisuće istisaka i da se nosi na jagmu. Mi im više nego vjerujemo, a vjerovali bi im kad bi pisali da tiskaju milijun istisaka i da svi istisci bivaju raspacani... ali gratis. Čujemo da je ista stvar i u Murteru, a valjda tako da bude i po drugim mjestima. Po tom se vidi kako gavrani umiju da troše, samo da što više zalude i smetu jadan naš narod.

Iz Tijesna.

Oznaka pravaške skupštine u Spljetu. Iza skupštine pred kafanom Troccoli, stoje: *I.a grupa*, koja se sastoji od dvorskog savjetnika, don Prodana, fra Drinkovića i kakonika Tambače; *II.a grupa*, sastavljena od nekoliko skupštinaru, predvođenih od Roke Bellabarba i Roce; *III.a grupa*, koju predstavlja „Duje Balavac“, dostojanstveno izlezeći iz kafane. „Duje“ stane, prezirno gleda I.u i II.u grupu.

Dvorski savjetnik: *Pardon! Kažite mi, moja gospodo, koje je stanovište poprimila vaša skupština prama odnosajima u Banovini i prama Srbima?*

Don Prodan: *Ja!*

Fra Drinković: *Mi!*

Kanonik: *Hm!*

II.a grupa viče: „*Živila Hrvatska!*“ — *Mi ju danas spasismo.*

Duje: Di-für, di-fur, di-fök! (oznaka *)

RAZNE VIJESTI.

D.r Šurmin. Nema čovjeka na cijelom slavenskom jugu, komu nije poznato ime ovog dičnog i čeličnog borca za prava naroda i hrvatskog jezika. A nema novine, osim ono Rauchovog smeća, koja nije najpohvalnije pisala o d.r. Šurminu kao uzor otačbeniku, koji je po Rauchu umirovljen, čime se pozabavila cijela evropska štampa. Sad se Rauchovom smeću pridružila „fra Hrv. Riječ“ i nazivlje Šurmina gimnazijalcem i predbacuje mu politički fanatizam pa veli, da politika koju vodi d.r. Šurmin „nije ni razumna ni poštena“. -- Ovakovu grdnu uvrijedu nisu predlacile Šurminu ni „Ustavnost“ ni „Narodne Novine“ i što ne čine one, to čini šibenska „fra Hrv. Riječ“. Imalo se naći nekoliko narodnih krvopija, političkih šarlatana, kojima je rodoljublje strpano u kesi i želucu, da d.r. Šurminu, žrtvi današnjeg

*) Di-für = Beč; di-fur = furtimaši; di-fök = Budim-Pešta.

režima u Hrvatskoj, reku, da je njegova politika „nepoštena“ i „nerazumna“. Pitamo te političke maškare, a što su oni žrtvovali za Hrvatsku stvar? kojim pravom ti koritaši mogu da prosudjuju nečiju politiku? Rauchovom smeću, „Ustavnosti“; „Narodnim Novinama“ i Hrvatskom „Pravu“ čestitamo na ovačoj dičnoj družici.

† **Špiro Brusina**, profesor sveučilišta u Zagrebu, učenjak na glasu kao uvaženi prirodoslovac, odlikovan članstvom mnogih akademija i znanstvenih zavoda, odlični sin naše male Dalmacije, umro je ovih dana u 63. godini života.

Pokojnik je bio čovjek slobodnih misli, a sam predmet nauke i istraživanja njegova činio ga je uvjerenim pristaspom naprednih ideja.

Nek mu u narodu bude vječna i onolika slava, kolikom je proslavio i prodičio u svijetu naše hrvatsko ime. Rodio se u Zadru od oca učitelja.

Plodovi pravaške skupštine. Na pravaškoj skupštini u Spljetu bili su proglašeni organima stranke: „Hrvatska Kruna“, „Prava Crvena Hrvatska“ i — — „Hrvatska Riječ“. — U zadnjem pako broju „Prava Crv. Hrv.“ u dva navratka denuncira Srbe: u Hrvatskoj radi jedne pjesme, a u Bosni, jer da dijele sliku srpskog kralja Petra I. Punim pravom očekujemo da te dvije denuncije preštampa „Hrvatska Riječ“. I pravo je da se te tri sestrice okupe oko jedne zdjele i žvaču istu hranu. To će one i činiti, a onda od po zdjele... u glavu.

A oznaka? Otkad god postoji na tom „belom svetu“ „fra Hrvatska Riječ“, nikad nije utisnula pod svojim cimerom čiji je organ. Jednom i to. Na pravaškoj skupštini, odnosno crkvenom koncilu u Splitu u kazalištu, proglasiše je organom „stranke prava“ u Dalmaciji. Pa ipak skupština je prošla, „Rieč“ izlazi, a da nema stanovite oznake. Zašto „fra Hr. Riječ“ ne će da stavi oznaku „organ stranke prava“ to nije teško pogoditi, jer su joj time razvezane ruke, pa može sutra pobijati ono, što je juče tvrdila. Gospoda u Šibeniku znadu što je politika, pak lani ovdje, jučer u Tijesnome, danas u Zadru, sutra u Spljetu, propazare dobro svoju robu. —

Ministarstvo unutarnjih djela javlja, da su nepovoljne prilike za iseljenike na nasadima kave u državi San Paolo u Brazilu. God. 1907-8 žetva da će biti slaba, rašta će biti pripušteno samo 10.000 naseljenika. Nagrada će biti mršava, da čovjek neće moći šta da prištedi, a ni podnebjje nije pridesno za našeg čovjeka. Za to neselimo se. Ko hoće da radi i štediti i kod kuće mu je Amerika.

Milodari. Doprinijeli su na korist Hrv. muz. društva „Kola“ Gg. Dane Baranović K 5, Mate Iljadica K 4, Krste Štrkalj K 1, Krste Sunara K 2, Braća Iljadica K 2, i Niko Pavasović K 1, da počaste uspomenu pok. Marije Grubišić. — Gg. Krste Bujas K 2, i Iljadica Mate K; 3 da počaste uspomenu pok. Kate Evangelista. — Gg. Frane Sunara K 5 i Krste Sunara 5, Braća Iljadica K 2, da počaste uspomenu pok. Luce Ivanišević u Krilo-Jesenicam. —

Najsrdajnije zahvaljuje

Uprava „Kola“

Kremenjaci i kremenjačice širite „KREMENJAK“

Šta ima nova u svijetu.

* Na 20. ov. mj. se u Zagrebu otvorilo sveučilište, ali na veliku žalost i sramotu osramoćenog bana Raucha, upisala su se samo 2 djaka. Naši djaci nikako ne htjedoše da se upišu na sveučilištu, koje je osramotio ban. Time su naši djaci dali banu čušku, od koje čemu se crveniti obrazi, dokle god ne povrati čast sveučilištu, koju mu je oduzeo tjeranjem profesora. Magjari sada vide, da je narod hrvatski i srpski jak, snažan, da znađe odvracati šilo za ognjilo, pa su za to s banom nezadovoljni. Banu za to bi najbolje bilo, da se povrati u svoje društvo, — medju svoje krmke u Martijancu.

* Početkom godine 1909 biti će u Petrogradu, glavnom gradu Rusije, skupština svih Slavena, na kojoj će se saborisati osam dana.

* Ratni sud u Skoplju osudio je dva Bugara na smrt za to, jer su ubili 2 oružnika. Osudjenici su odvedeni u tamnicu i tu će biti obješeni na vješalima.

* U srednjoj i zapadnoj Njemačkoj u zadnje doba pušu velike bure, te učiniše velike štete. Tako je isto i u Berlinu, gdje su devedeset puta bili pozvani u pomoć vatrogasci.

* Na 12 lipnja položiti će se u Beogradu na Kalimegdanu temelj spomenika Karadjordju.

* Ovih dana došlo je u pokrajini Osiele u Aziji do žestoke tučnjave izmedju japanskih vojnika i Koreanaca. Poginulo je 25 Korejanaca, a japanskih vojnika 5. — Ranjenih ima oko 30.

* U državi Uganda, u Africi vlada veliki glad. Brzjav iz Mombaze javlja da ih do sada ima do 4 tisuće mrtvih. Kako ljetina nije ponijela bojati se da ne bude glad veći i mrtvih još više.

* U Klevelandu, američkom gradu, gdje ima i naših, vladaju veliki nemiri. Svi radnici dali se na besposlicu. Buntovnici digli su u zrak dinamitom više vagona i jedan most, jer su na njemu radnici radili.

Preporučujem št. općinstvu moju novu i bogatu

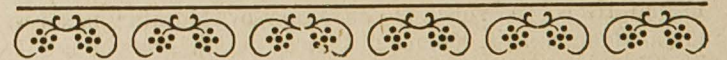
URARIJU I ZLATARIJU

— u gradu (Medjubugarim) —

CIJENE UMJERENE.

Eugen Pettoello — Šibenik.

18-26

PRODAJEM Prve vrste engleske modre **GALICE** garantirane

po 30 novčića kilogram.

Razne vrste sumpora u različite vreće i veličine uz najpovoljnije cijene.

Preporučuje se

PIO TERZANOVIĆ — ŠIBENIK.

